NGHỆ THUẬT XÒE THÁI

TINH HOA MIỀN DI SẢN

ART OF XÒE DANCE OF THE TAI PEOPLE IN VIETNAM

www.dulichyenbai.gov.vn

NHÀ XUẤT BẢN THẾ GIỚI

NHÀ XUẤT BẢN THẾ GIỚI
Trụ sở chính: Số 46. Trần Hưng Đạo, Hoàn Kiếm, Hà Nội -
Tel: 0084.24.38253841
Chi nhánh: Số 7. Nguyễn Thị Minh Khai, Quận I, TP. Hồ Chí Minh
Tel: 0084.28.38220102
Email: thegioi@ thegioipublishers.vn
Website: www.thegioipublishers.vn

NGHỆ THUẬT XÒE THÁI - TINH HOA MIỀN DI SẢN

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC – TỔNG BIÊN TẬP
PHẠM TRẦN LONG

Biên tập: Trịnh Hồng Hạnh

Biên soạn nội dung
Lê Thị Thanh Bình - Giám đốc Sở VHTT&DL Yên Bái
Vũ Thị Mai Oanh - Phó Giám đốc Sở VHTT&DL Yên Bái
Trần Thị Thúy Lưu - Trưởng phòng Quản lý Du lịch,
Chu Thị Hương - Chuyên viên phòng Quản lý Du lịch

Vẽ bìa, trình bày và liên kết xuất bản
CÔNG TY CP QC NẮNG VIỆT - VIETSUN JSC
Tổ 21, Hoàng Văn Thụ, Hoàng Mai, Hà Nội - Mobile: 0913 598 333

Ảnh bìa 1: Nghệ thuật Xòe Thái - Ảnh: Đăng Anh

In 1.700 bản, khổ 20 cm x 25,5 cm tại Doanh nghiệp tư nhân in Hà Phát. Địa chỉ: Số 6 Ngọc Hà, phường Đội Cấn, quận Ba Đình, TP. Hà Nội. Số xác nhận ĐKXB: 782-2023/CXBIPH/01-49/ThG. Quyết định xuất bản số: 306/QĐ-ThG cấp ngày 20 tháng 03 năm 2022. In xong và nộp lưu năm 2023. Mã ISBN: 978-604-392-810-5

LỜI NÓI ĐẦU

Dân tộc Thái là một cộng đồng lớn thứ 3 ở Việt Nam, sinh sống chủ yếu ở vùng Tây Bắc, trong đó có tỉnh Yên Bái. Ở Yên Bái có gần 90% người Thái sống tập trung ở vùng Mường Lò thuộc thị xã Nghĩa Lộ. Dân tộc Thái sở hữu một kho tàng các di sản văn hóa đậm đà bản sắc như chữ viết cổ, trang phục, ẩm thực, kiến trúc, lễ hội và các nghi lễ tín ngưỡng tâm linh... Đặc biệt, Nghệ thuật Xòe Thái đã được UNESCO ghi danh vào danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Nhằm góp phần quảng bá, giới thiệu hình ảnh "***Nghệ thuật Xòe Thái***" cùng các di sản văn hóa nổi bật khác của đồng bào dân tộc Thái vùng Tây Bắc nói chung, dân tộc Thái tỉnh Yên Bái nói riêng đến du khách trong nước và quốc tế, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Yên Bái phát hành cuốn sách "***Nghệ thuật Xòe Thái - Tinh hoa miền di sản***" với mong muốn lan tỏa, gìn giữ, phát huy các giá trị của Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại - Nghệ thuật Xòe Thái.

Xin trân trọng!

FOREWORD

The Tai ethnic group is the third largest community in Viet Nam, living mainly in the Northwest region, including Yen Bai province. In Yen Bai, nearly 90% of the Tai people live in Muong Lo area, Nghia Lo town. The Tai ethnic group possesses a treasure trove of cultural heritages imbued with identities such as ancient scripts, costumes, cuisine, architecture, festivals and spiritual rituals... Especially, the art of Xòe dance of the Tai people has been inscribed on UNESCO's Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity.

*In order to promote and introduce the image of "**The art of Xòe dance of the Tai people** " as well as other outstanding cultural heritages of the Tai ethnic group in the Northwest region in general, and the Tai people in Yen Bai province in particular, to international and domestic tourists, The Department of Culture, Sports and Tourism of Yen Bai province releases the book "Art of Xòe dance of the Tai people in Viet Nam" with the desire to disseminate, preserve and promote values of the representative intangible cultural heritage of humanity - Xòe art of the Tai people.*

Regards!

Photo: Xuân Tinh

MƯỜNG LÒ

ĐƯỢC COI LÀ ĐẤT TỔ CỦA NGƯỜI THÁI ĐEN VIỆT NAM

Các cuốn sử chép tay của người Thái "Quam tô mương" (chuyện kể bản mường) và "Táy Pú sắc" (Bước đường chinh chiến của cha ông) chép lại rằng khoảng thế kỷ thứ IX - X, đoàn quân chinh chiến và các họ người Thái do anh em Tạo Xuông, Tạo Ngần dẫn đầu đã đặt chân tới vùng Mường Lò ngày nay.

MUONG LO IS REGARDED AS THE ANCESTRAL LAND OF THE BLACK TAI PEOPLE IN VIET NAM

Handwritten history books of the Tai people "Quam to muong " (story about Muong village) and "Tay Pu sac " (Forefather 's battle path) record that around the 9th - 10th century, battle army and the Tai ethnic groups led by brothers Tao Xuong and Tao Ngan set foot in present-day Muong Lo area.

Photo: Xuân Tinh

Photo: Hoàng Đô

PHONG TỤC - TẬP QUÁN

TRADITIONAL CUSTOMS - HABITS

Photo: Xuân Tình

Photo: Pa Ri

TRANG PHỤC

Trang phục của người Thái xưa được làm hoàn toàn thủ công. Để hoàn thành một bộ trang phục phải qua nhiều công đoạn. Một bộ trang phục của phụ nữ Thái gồm váy, áo cỏm, khăn, thắt lưng và vòng tay,… và thường gắn liền với mỗi sự kiện trong đời. Trang phục nam giới đơn giản với màu chàm đen. Trang phục truyền thống được lưu giữ và truyền qua các thế hệ đồng bào Thái vùng Mường Lò.

COSTUMES

Costumes of the ancient Tai people are entirely made by hand and a number of stages are required for completion. The costume of the Tai females consists skirt, com shirt, scarf belt, and braclets, etc, often linked with each event in life. The male costume is simple with black indigo color. Traditional costumes are preserved and passed down through generations in Muong Lo area.

Photo: Pa Ri

Photo: Hoàn Huynh

Người Thái có 2 ngành: Thái Trắng " Táy Khao" và Thái Đen "Táy Đăm". Phụ nữ Thái Trắng mặc áo cỏm, cổ xẻ hình chữ V, phụ nữ Thái Đen mặc áo cỏm cổ đứng 3 phân ôm khít lấy cổ, đội khăn Piêu.

There are two branches of the Tai people: White Tai "Tay Khao" and Black Tai "Tay Dam". The White Tai women wear a com-called blouse with a V-shaped neckline, the Black Thai women wear a Pieu scarf and a 03 centimeter-standing neckline blouse that holds tight with the neck.

Photo: Đặng Phương Lan

Photo: Xuân Tình

Trang phục truyền thống đang được gìn giữ, lưu truyền trong đời sống hàng ngày, trong các dịp lễ, tết, là nét văn hóa truyền thống tốt đẹp của đồng bào Thái, có sức sống mạnh mẽ, trường tồn cùng với thời gian.

Traditional costumes, preserved and handed down in daily life, on occasions of ceremonies, Tet festival, are unique traditional cultural features of the Tai people standing the test of time.

Photo: Xuân Tình

TRỒNG LÚA NƯỚC

Photo: Lê Thảo

Người Thái có tập quán trồng lúa nước lâu đời, nổi tiếng với các kỹ thuật canh tác truyền thống. Những cánh đồng trù phú bậc nhất vùng Tây Bắc đều gắn với cộng đồng dân tộc Thái như Mường Lò, Tú Lệ của tỉnh Yên Bái, Mường Thanh (tỉnh Điện Biên), Mường Tấc, Mường Muổi (tỉnh Sơn La), Mường Than (tỉnh Lai Châu)....

WET RICE CULTIVATION

The Tai people have a reputation for a long tradition of cultivating wet-rice with traditional farming techniques. The most fertile rice fields throughout the Northwest are associated with the Tai ethnic communities, such as Muong Lo, Tu Le of Yen Bai province, Muong Thanh (Dien Bien province), Muong Tac, Muong Muoi (Son La province), Muong Than (Lai Chau province) ....

Photo: Lê Thảo

BẢN NGƯỜI THAI

Cộng đồng người Thái sống tập trung thành bản, ở các thung lũng lòng chảo, không cách xa nhau, cạnh những dòng sông, suối lớn.

VILLAGE OF THE TAI PEOPLE

The Tai people community live in villages, and basin valleys, which are not far from each other, located near big rivers and streams.

Photo: Xuân Tình

Photo: Xuân Tình

Photo: Pa Ri

NHÀ SÀN TRUYỀN THỐNG

Người Thái tại đa số các bản làng đều ở nhà sàn, hai đầu hồi có "Khau cút". "Khau cút" là một trong những nét văn hóa độc đáo trong kiến trúc nhà sàn của người Thái Đen, ẩn chứa trong đó những quan niệm sâu sắc về cuộc sống và cội nguồn dân tộc.

TRADITIONAL STILT HOUSE

The Tai people in most villages live in stilt houses, with "Khau cut' on two gables of the house. "Khau cut" is one of the unique cultural features in the stilt house architecture of the Black Tai people, containing deep conceptions of life and ethnic origins.

Photo: Xuân Tình

TẮM SUỐI

Photo: Tuấn Nghĩa

Tắm suối là một phong tục truyền thống lâu đời của dân tộc Thái. Trải qua bao thế hệ, phong tục này đã trở thành nét sinh hoạt không thể thiếu của người Thái. Tắm suối vừa để dung dưỡng sức khỏe, vừa là nơi để đồng bào Thái gặp gỡ, giao lưu, xua đi những muộn phiền, chia sẻ niềm vui trong cuộc sống.

STREAM BATHING

Stream bathing is a long-standing traditional custom of the Tai people. Over the generations, this custom has become an indispensable feature of their daily life. Stream bathing is not only a form of healthcare, but also a place for Thai people to meet, exchange, dispel sadness, and share joy in life.

Photo: Văn Oanh

TỤC GỘI ĐẦU/ CUSTOM OF HAIR WASHING

Photo: Xuân Tình

NGHỀ DỆT THỔ CẨM

Thổ cẩm dệt thủ công với những hoa văn mang đậm bản sắc dân tộc. Hoa văn thổ cẩm trên khăn Piêu đã tạo nên một tác phẩm mỹ thuật hoàn thiện đến mức tinh tế và lãng mạn, là sự kết hợp độc đáo, hài hòa và khéo léo giữa màu sắc và hoa văn.

BROCADE WEAVING

Hand-made brocade weaving with patterns imbued with indigenous identities. Brocade patterns on Pieu scarf have created a perfect work of art to the level of sophistication and romance. This is a unique, harmonious, and skillful combination of colors and patterns.

Photo: Xuân Tình

Photo: Xuân Tình

NGHỀ ĐAN MÂY TRE

BAMBOO AND RATTAN KNITTING CRAFT

Photo: Xuân Tình

ĐAN LƯỚI ĐÁNH CÁ

KNITTING FISHING NETS

Photo: Xuân Tình

ẨM THỰC TRUYỀN THỐNG

Photo: Hoàn Huynh

Photo: Hoàn Huynh

Photo: Pa Ri

Photo: Pa Ri

Photo: Hoàn Huynh

Photo: Pa Ri

Photo: Pa Ri

Nét độc đáo trong ẩm thực của đồng bào Thái Tây Bắc nói chung và người Thái ở Mường Lò, thị xã Nghĩa Lộ nói riêng là sự kết hợp tinh tế các nguyên liệu hoàn toàn từ thiên nhiên và phương thức chế biến đặc biệt, được lưu truyền từ đời này qua đời khác. Ẩm thực truyền thống của đồng bào Thái ở Mường Lò được xem là cách truyền tải hữu hiệu nhất nét văn hóa của dân tộc đã được lưu giữ và truyền lại cho lớp lớp con cháu như là di sản quý báu về bản sắc truyền thống quê hương.

TRADITIONAL CUISINE

A unique feature in the cuisine of the Tai people in the Northwest region in general and Muong Lo area, in particular, is a delicate combination of natural ingredients and special processing methods, handed down from generations to generations. The traditional cuisine of the Tai people in Muong Lo area is considered the most effective way to convey the culture of the ethnic community, which has been preserved and passed on to the descendants as a valuable heritage of the traditional identity of the country.

Photo: Xuân Tình

NHẠC CỤ TRUYỀN THỐNG

Các loại nhạc cụ dân tộc của người Thái được lưu truyền gắn với nguồn gốc lịch sử và mang tính cộng đồng cao. Các nhạc cụ truyền thống còn là phương tiện cho con người giao cảm với thần linh, gắn với các nghi lễ tâm linh và trở thành vật thiêng. Các nhạc cụ còn có chức năng phục vụ sinh hoạt văn nghệ cộng đồng của đồng bào dân tộc Thái và để các chàng trai cô gái giao duyên, tỏ tình.

TRADITIONAL MUSICAL INSTRUMENTS

Traditional musical instruments of the Tai people are handed down with historical origins and highly communal nature. Traditional musical instruments are also a sacred means for people to communicate with the gods, associated with spiritual rituals. Additionally, these musical instruments later have functions to serve the community's cultural and artistic activities for boys and girls to get acquainted and express their love to each other.

Photo: VNP

Photo: Xuân Tình

KHÈN BÈ

Photo: Xuân Tình

Khèn bè là nhạc cụ không thể thiếu trong các sinh hoạt văn hóa tinh thần của người Thái, từ bao đời nay đã gắn liền với những điệu Xòe. Nó được ví như một tác phẩm nghệ thuật, thể hiện khéo léo, tài hoa của người nghệ nhân, cũng là biểu tượng văn hóa tinh thần độc đáo của đồng bào dân tộc Thái.

BAMBOO-MADE RAFT TRUMPET

Bamboo-made raft trumpet is an indispensable instrument in spiritual and cultural activities of the Tai people, which has been associated with Xòe dance for generations. It is likened to a masterpiece, showing the ingenuity and talent of the artisans, as well as a unique spiritual and cultural symbol of the Tai ethnic group.

Photo: Xuân Tình

Photo: Xuân Tình

Photo: Phòng VHTT thị xã Nghĩa Lộ

Photo: Phòng VHTT thị xã Nghĩa Lộ

HỘI HẠN KHUỐNG

Hạn Khuống là hình thức sinh hoạt văn hóa dân gian độc đáo, đặc sắc của người Thái; là nơi để các chàng trai, cô gái trao đổi tâm tình, mượn lời ca tiếng nhạc để tỏ lời yêu thương, yêu nhau để rồi kết tóc, xe duyên, xây dựng gia đình hạnh phúc.

HAN KHUONG FESTIVAL

Han Khuong Festival is a form of unique folk cultural and artistic activity of the Tai people. This is a place for boys and girls to express their feelings and show their love for each other through songs and music, falling in love with each other and then getting married to build a happy family.

ĐÁM CƯỚI

Photo: Xuân Tình

Cưới hỏi là việc hệ trọng của cả đời người nên được cả cộng đồng và các gia đình rất coi trọng. Đám cưới của người Thái Mường Lò được tiến hành qua 6 bước: "Chóm pạư" - Thăm dò, "Pay tham pạư" - Đi ăn hỏi, "Khắt mák pú nọi" - Cắm lá trầu bé, "Khắt mák pú luông" - Cắm lá trầu lớn, "Tòn pạư" - Đón dâu. Trong đó "Tằng cẩu" là nghi lễ quan trọng nhất trong các nghi lễ đám cưới của người Thái, đánh dấu sự trưởng thành của người con gái Thái.

TRADITONAL WEDDING

Marriage is an important event in a person's life to which the whole community and family attach great importance. The wedding of the Tai people in Muong Lo is carried out through 6 stages: "Chom pau" - Getting to know each other, "Pay tham pau " - engagement party, "Khat mak pú noi" - Sticking small betel leaves, "Khat mak pú luong" - Sticking large betel leaves, "Ton pau" - Welcoming the bride. Especially, "Tang cau" is the most important wedding ritual, marking the maturity of a Tai girl.

"Tằng cẩu" là một nghi lễ trong đám cưới của người Thái Đen, tượng trưng cho thời khắc chuyển tiếp linh thiêng của đời người con gái, là lời dăn dạy của cha mẹ hai bên với cô dâu về sự chung thủy và tuân theo các khuôn khổ, phép tắc của gia đình nhà chồng.

TANG CAU RITUAL

"Tang Cau" is a ritual in the wedding of the Black Tai people, symbolizing the sacred transitional moment in a girl's life. It involves the teachings of parents of both sides to the bride about fidelity and compliance with the norms and rules of the husband's family.

Photo: Xuân Tình

LỄ TẰNG CẨU

TRÒ CHƠI DÂN GIAN TÓ MẮC LẸ

THE FOLK GAME TO MAC LE

Photo: Xuân Tình

TRÒ CHƠI DÂN GIAN ĐI CÀ KHEO

THE FOLK GAME WALKING ON STILTS

Photo: Xuân Tình

Photo: Newday Media

NGHỆ THUẬT XÒE THÁI

Xòe được đồng bào dân tộc Thái Tây Bắc Việt Nam sáng tạo, hình thành từ các hoạt động của con người trong nghi lễ, sinh hoạt văn hóa, lao động, khai phá đất đai…; được gìn giữ, lưu truyền qua nhiều thế hệ. Xòe thể hiện ước mơ, khát vọng, văn hóa ứng xử và những giá trị nghệ thuật cao đẹp của người Thái.

Xòe có ba loại chính: Xòe nghi lễ, Xòe vòng và Xòe biểu diễn. Các điệu Xòe nghi lễ và Xòe biểu diễn thường kết hợp với các đạo cụ như: Xòe khăn, Xòe nón, Xòe quạt... Xòe vòng phổ biến nhất là màn đồng diễn mà người Xòe nối thành vòng tròn trong sự hòa đồng với tất cả mọi người.

Nghệ thuật Xòe đã trở thành biểu tượng của lòng hiếu khách, là dấu ấn văn hóa và hồn cốt của người Thái.

ART OF XÒE DANCE OF THE TAI PEOPLE IN VIET NAM

Xòe was created by the Tai ethnic group in the Northwest region of Viet Nam, formed by people's activities in rituals, culture, labor, land reclamation, etc.; preserved and passed down through generations. Xòe embodies the dreams, aspirations, behavioral culture and highly artistic values of the Tai people.

Xòe has 03 main types: Xòe ceremony, Xòe circle and Xòe performance. Xòe ceremony and Xòe performance are often combined with props such as: Xòe with scarf, Xòe with conical hat, Xòe with fan... The most popular- Xòe circle, is a performance in which people join in a circle in harmony with everyone.

Xòe art has become a symbol of hospitality, a cultural mark and the soul of the Tai people.

SÁU ĐIỆU XÒE CƠ BẢN

Photo: VNA

Sáu điệu Xòe cơ bản của người Thái là những điệu xòe mang những thế chân, thế tay và khuôn hình cơ bản được truyền lại từ ông bà tổ tiên. Các động tác múa tuy đơn giản nhưng mang ý nghĩa biểu tượng cho một cuộc sống tốt đẹp và sự đoàn kết của tất cả thành viên cộng đồng. Từ 6 điệu Xòe cơ bản này người Thái đã sáng tạo ra nhiều điệu Xòe làm say đắm lòng người .

SIX BASIC XOE DANCES

Six basic Xòe dances of the Tai people show basic hand-foot postures and shapes, passed down from ancestors. The dancing movements are simple but have symbolic meanings of a good life and the unity of all community members. From these 6 basic Xòe dances, the Tai people have created many Xòe dances that captivate people's hearts.

Photo: Xuân Tình

ĐIỆU XÒE "KHẮM KHEN"

Photo: Thành Đạt

Điệu Xòe "Khắm Khen" (nắm tay nhau) là điệu Xòe cơ bản trong nghệ thuật Xòe của người Thái, được hình thành trong quá trình lao động từ thuở sơ khai, có ý nghĩa là biểu hiện sự gắn kết cộng đồng, mỗi khi có niềm vui thì cùng nhau nhảy múa và khi gặp khó khăn hoạn nạn cũng vẫn nắm chặt tay nhau cùng chung sức vượt qua.

XÒE DANCE OF "KHAM KHEN"

Xòe dance of "Kham Khen" (holding hands) is the basic Xòe dance in the art of Xòe of Tai people, formed during the primitive labor process, expressing the cohesion of the community. Whenever there is joy, people dance together. Even when people are in trouble, they still hold hands together to overcome difficulties

ĐIỆU XÒE "PHÁ XÍ"

Photo: Pa Ri

Điệu Xòe Phá Xí (bổ bốn) thể hiện sự đoàn kết của cộng đồng người Thái. Cho dù là ai, dù có phải chia xa 4 phương trời, 10 phương đất thì cũng luôn nghĩ về nhau, cùng nhau hướng về cội nguồn.

XÒE DANCE OF "PHA XI"

Xòe dance of "Pha Xi" (Bo bon) expresses the solidarity of the Tai people community. No matter who you are, even if you are separated into 4 directions of the Sky and 10 directions of the Earth, you will always think about each other, together you are all towards the origin.

ĐIỆU XÒE "ĐỔN HÔN"

Photo: Pa Ri

Điệu Xòe "Đổn Hôn" (bước tiến lùi) tức là lúc người này tiến thì người kia lùi, nhưng vẫn nhịp nhàng, uyển chuyển cùng trong một vòng tròn. Động tác này như muốn khẳng định, dù trời đất có thay đổi, cuộc sống có lúc gặp khó khăn trở ngại nhưng ý chí và tình người thì vẫn luôn sắt son bền chặt.

XÒE DANCE OF "DON HON"

Xòe dance of Don Hon (stepping up and back) means that when one person steps up, the other will step back, yet still rhythmically and flexibly in a circle. This move seems to affirm that, even though the Sky and the Earth change, life sometimes encounters difficulties and obstacles, but your willingness and love are always strong and long-lasting.

ĐIỆU XÒE "NHÔM KHĂN"

Điệu Xòe "Nhôm Khăn" (tung khăn) thể hiện sự nhịp nhàng, đều đặn. Khăn luôn phải bằng nhau, không cao, không thấp, đưa lên bằng vai xong hạ xuống, tượng trưng cho sự đồng thuận giữa người với người, giữa các dân tộc với nhau.

XÒE DANCE OF "NHOM KHAN"

Xòe dance of "Nhom Khan" (tossing the scarf) shows rhythm and regularity. Scarf must always be even, neither high nor low, raised to shoulder level and then lowered, symbolizing the consensus between people and other ethnic groups.

Photo: Pa Ri

ĐIỆU XÒE "KHẮM KHĂN MƠI LẨU"

Photo: Xuân Đông

Điệu Xòe "Khắm Khăn Mơi Lẩu" (nâng khăn mời rượu) là điệu Xòe thể hiện nét văn hóa, lòng hiếu khách, sự chân tình trong giao tiếp ứng xử của đồng bào dân tộc Thái.

XÒE DANCE OF "KHAM KHAN MOI LAU"

Xòe dance of "Kham Khan Moi Lau" (raising a scarf to invite wine) is a Xòe dance that shows the cultural feature, hospitality, and sincerity in the communication and behavior of the Tai ethnic group.

ĐIỆU XÒE "ỎM LỌM TỐP MƯ"

Photo: Pa Ri

Điệu Xòe "Ỏm Lọm Tốp Mư" (Vỗ tay đi vòng tròn) là điệu Xòe kết thúc mỗi cuộc vui, thể hiện sự mãn nguyện, niềm hân hoan thăng hoa trong men say ngây ngất, sự bịn rịn lúc chia tay nhau và mong gặp lại.

XÒE DANCE OF "OM LOM TOP MU"

Xòe dance of "Om Lop Top Mu" (clapping your hands in a circle) is the ending of every fun, expressing satisfaction, joy in ecstatic drunkenness, sadness of parting, and hope to see each other again.

Photo: yenbai.gov.vn

GÌN GIỮ VÀ LƯU TRUYỀN

Photo: Pa Ri

Nghệ thuật Xòe Thái được trao truyền trực tiếp giữa các thế hệ, các thành viên cộng đồng, không phân biệt giới tính, tuổi tác. Mọi người tham gia Xòe đều có thể học hỏi từ nhau, nhịp nhàng cùng bước theo điệu nhạc.

Cho đến nay Xòe vẫn được truyền dạy và thực hành trong các trường học và các cộng đồng người Thái ở Tây Bắc, trở thành sản phẩm văn hóa, du lịch đặc sắc, thu hút sự quan tâm và tham gia của du khách trong nước và quốc tế.

PRESERVING AND HANDING DOWN

Xòe art of the Tai people is preserved and handed down directly among generations, and community members, regardless of gender, or age. Everyone participating in Xòe dance can learn from each other, rhythmically walking along with the beat of the music.

So far, Xòe dance has still been taught and practiced in schools and the Tai people community in the Northwest region, becoming a unique product of culture and tourism and attracting the attention and participation of international and domestic tourists.

XÒE QUẠT/ XÒE DANCE WITH FAN

Photo: Hải Biên Lê

XÒE KHĂN/ XÒE DANCE WITH SCARF

Photo: VNA

Photo: VNA

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính, ông Trần Quốc Vượng nguyên Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư và các Lãnh đạo tỉnh Yên Bái tham gia vòng Xòe tại thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái.

Prime Minister Pham Minh Chinh, together with Mr. Tran Quoc Vuong - Former Politburo member, Standing Secretariat, and Leaders of Yen Bai province participated in the Xòe circle in Nghia Lo town.

Photo: Vũ Chiến

Vòng Xòe với sự tham gia của 5.000 nghệ nhân, diễn viên quần chúng tham gia trình diễn, được tổ chức vào ngày 20/9/2019 tại sân vận động thị xã Nghĩa Lộ.

Xòe circle, with the participation of 5.000 artists and mass actors, was held on September 20th, 2019 at the stadium of Nghia Lo town.

Photo: Tuấn Nghĩa

Hoa hậu Hoàn cầu 2017 Khánh Ngân, Đại sứ Lễ hội Mường Lò 2018, tham gia vào vòng đại Xòe tại sân vận động thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái.

Miss Globe 2017 - Khanh Ngan, Ambassadress of Muong Lo Festival 2018, participated in the Grand Xòe circle at Nghia Lo Stadium.

Photo: Pa Ri

Các em thiếu niên, nhi đồng ở thị xã Nghĩa Lộ cũng được dạy các điệu múa, điệu Xòe ở cả trong nhà trường và gia đình.

Teenagers in Nghia Lo town are also taught how to perform Xòe dances both at school and at home.

Photo: Nam Nguyên

Đúng 17 giờ 11 phút ngày 15/12, Ủy ban Liên Chính phủ Công ước 2003 của UNESCO về bảo vệ Di sản văn hóa phi vật thể đã chính thức ghi danh Nghệ thuật Xòe Thái của Việt Nam vào Danh sách di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Với sự kiện này, những ngày cuối năm 2021, văn hóa Việt một lần nữa tỏa sáng cùng văn hóa thế giới.

Exactly at 17h11 on December 15, the Intergovernmental Committee of the 2003 UNESCO Convention on the Protection of Intangible Cultural Heritage officially inscribed Xòe art of the Tai people in Viet Nam on the representative List of Intangible Cultural Heritage of humanity. With this event, in the last days of 2021, Vietnamese culture once again shines with world culture.

HÀNH TRÌNH TRỞ THÀNH DI SẢN VĂN HÓA PHI VẬT THỂ ĐẠI DIỆN CỦA NHÂN LOẠI

Từ năm 2015, Nghệ thuật Xòe Thái ở Mường Lò – Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đưa vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia tại Quyết định số 1877/QĐ-BVHTTDL ngày 08/6/2015.

Từ năm 2016 - 2019, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã triển khai xây dựng hồ sơ "Nghệ thuật Xòe Thái" đệ trình UNESCO. Việc chuẩn bị lập hồ sơ do 4 tỉnh Tây Bắc gồm: Điện Biên, Lai Châu, Sơn La, Yên Bái thực hiện. Trong đó Yên Bái là trưởng nhóm. Đến năm 2019, Thủ tướng Chính phủ ủy quyền cho Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thay mặt Chính phủ ký Hồ sơ "Nghệ thuật Xòe Thái" trình UNESCO xem xét đưa vào Danh sách di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Ngày 15/12/2021, UNESCO chính thức ghi danh "Nghệ thuật Xòe Thái" của Việt Nam vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

THE JOURNEY TO BECOME THE REPRESENTATIVE INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF HUMANITY

Since 2015, Xòe art of the Tai people in Muong Lo - Nghia Lo, Yen Bai province has been included in the list of national intangible cultural heritage by Ministry of Culture, Sports and Tourism at the Decision No. 1877/QD-BVHTTDL dated June 8th, 2015.

From 2016 - 2019, Ministry of Culture, Sports and Tourism has developed the dossier "The art of Xòe dance of the Tai people" to submit to UNESCO. Preparation of the dossier was carried out by 4 Northwest provinces including: Dien Bien, Lai Chau, Son La, Yen Bai, the group leader-Yen Bai province. By 2019, Prime Minister had authorized the Minister of Culture, Sports and Tourism on behalf of the Government to sign the dossier "The art of Xòe dance of the Tai people" and submitted it to UNESCO for consideration and inclusion in the Representative List of Intangible Cultural Heritage of humanity.

On December 15th, 2021, UNESCO officially inscribed "Art of Xòe dance of the Tai people in Viet Nam" on the Representative List of Intangible Cultural Heritage of Humanity.

Bà Pauline Tamesis, Điều phối viên thường trú Liên Hiệp Quốc tại Việt Nam, trao bằng ghi danh Nghệ thuật Xòe Thái vào danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại cho Thứ trưởng Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch và Lãnh đạo UBND các tỉnh Điện Biên, Lai Châu, Yên Bái, Sơn La, Yên Bái.

Mrs. Pauline Tamesis, United Nations Resident Coordinator in Viet Nam, awarded the Certificate of Inscription of the art of Xòe dance of the Tai people on the representative list of the intangible cultural heritage of humanity to Vice Minister of Culture, Sports and Tourism and Leaders of the People's Committees of Dien Bien, Lai Chau, Son La , Yen Bai provinces.

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính phát biểu tại Lễ đón nhận Bằng của UNESCO ghi danh "Nghệ thuật Xoè Thái" vào Danh sách Di sản Văn hoá phi vật thể đại diện của nhân loại, tổ chức vào ngày 24/9/2022 tại thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái.

Prime Minister Pham Minh Chinh delivered a speech at the ceremony to receive UNESCO's Certificate of Inscription of the art of Xòe dance of the Tai people on the representative list of intangible cultural heritage of humanity, held on 24/9/2022, in Nghia Lo town, Yen Bai province.

Photo: VGP/Nhật Bắc

Chương trình nghệ thuật với chủ đề "Xòe Thái - Tinh hoa miền di sản" được tổ chức long trọng tại thị xã Nghĩa Lộ, tỉnh Yên Bái.

Art program with the theme "Xòe Thai - The quintessence of the heritage region" was solemnly held in Nghia Lo town, Yen Bai province.

Photo: VGP/Nhật Bắc

Chương trình nghệ thuật được giàn dựng công phu gồm các tiết mục múa, hát, trình diễn nghệ thuật Xòe Thái do các ca sĩ, vũ công, đặc biệt là các nghệ nhân dân gian tỉnh Điện Biên, Lai Châu, Sơn La và Yên Bái biểu diễn.

Art program is elaborately choreographed, including performances of dance, songs and performance of Xòe art of the Tai people by singers and dancers, especially folk artists of provinces: Dien Bien, Lai Chau, Son La and Yen Bai.

Màn trình diễn "Tinh hoa nghệ thuật Xòe" kết thúc chương trình.
The performance of "Quintessence of Xòe art" ended the program.

Photo: VGP/Nhật Bắc

NGHỆ THUẬT XÒE THÁI

TINH HOA MIỀN DI SẢN

ART OF XÒE DANCE OF THE TAI PEOPLE IN VIET NAM

SỞ VĂN HÓA, THỂ THAO & DU LỊCH YÊN BÁI - YEN BAI DEPARTMENT OF CULTURE, SPORTS & TOURISM

Số (*No.*) 587, đường Yên Ninh (*street*), P. Yên Ninh (*ward*), TP. Yên Bai (*city*), tỉnh Yên Bái (*province*), Việt Nam - Tel: (0216) 3 862 246

Sách không bán

ISBN 978604392810-5